

Št. točk iz kolokvijev: _____
Št. točk na izpitu: _____
SKUPAJ: _____

**PREIZKUŠNJA ZNANJA IZ TEMELJEV EKONOMIJE
MIKROEKONOMIJA**

IME IN PRIIMEK: _____

Ustrezno obkroži: REDNI - IZREDNI študij

Izpit opravljam: 1 2 3 4 ali večkrat

V šolskem letu 2002/2003 SEM – NISEM opravljal-a kolokvijev.

Izpit se piše 90 minut. Maksimalno število točk je 100. Pri posameznem vprašanju je lahko pravih tudi več odgovorov. Na vprašanja odgovarjajte **kratko in jedrnato**. Uporaba nedovoljenih pripomočkov in prepisovanje se kaznuje z odvzemom izpita in negativno oceno. SREČNO!

1. Če je povpraševanje neelastično bo 1 odstotno zvišanje cen vodilo v : (5)
- a) zmanjšanje povpraševanja za 1 odstotka
 - b) zmanjšanje povpraševanja za več kot 1 odstotka
 - c) povečanje povpraševanja za manj kot 1 odstotka
 - d) zmanjšanje povpraševanja za manj kot 1 odstotka

Rešitev: Odgovor d

2. Naštejte organizacijske oblike podjetij, ki nastopajo v sodobnem tržnem gospodarstvu, ter na kratko opišite glavne lastnosti delniške družbe (5)

Rešitev: Knjiga poglavje 8.3 (stran 181)

3. Podjetji A in B sta edina proizvajalca pralnih strojev. Funkcijo povpraševanja prodanih pralnih strojev podjetja A lahko zapišemo kot $Q_A = 120 - P_A + P_B$, podobno pa tudi v primeru drugega podjetja $Q_B = 120 - P_B + P_A$. Stroški proizvodnje so pri obeh podjetjih odvisni le od količine $TC_i = 10 \cdot Q_i$ ($i=A,B$).

- a) Narišite sliko in izračunajte dobičke obeh podjetji v ravnotežju, če si konkurirata s ceno (4)

SLIKA:

IZRAČUN:

Rešitev: Reakcijski krivulji sta naraščajoči $P_A = 65 + 0,5 \cdot P_B$ (podobno za P_B). Dobička obeh podjetji sta 14400.

- b) Kakšna pa so dobički obeh podjetji v primeru, da je količina prodanih strojev podjetja A odvisna le od lastne cene $Q_A = 120 - P_A$. Narišite sliko in izračunajte nove dobičke podjetij (4)

SLIKA:

IZRAČUN:

Rešitev: Reakcijska krivulja podjetja A je konstantna $P_A = 65$, podjetja B pa enaka kot prej. V tem primeru sta dobička podjetji 3025 za podjetja A in 7656 za podjetje B

4. S pomočjo grafov prikažite ponudbo popolnokonkurenčnega podjetja v kratkem in dolgem obdobju (5)

SLIKA1:

SLIKA2:

Rešitev: Knjiga stran 162 (slika 7.8-v kratkem obdobju) ter stran 164 (7.10-v dolgem obdobju)

5. Krivulja ponudbe kapitalnih storitev je dolgoročno: (5)

- a) popolnoma neelastična
- b) usklajeno elastična
- c) popolnoma elastična
- d) brez dodatnih informacij o elastičnosti krivulje ne moremo sklepati

Rešitev: Odgovor c

6. Podjetje Pošta je monopsonist pri zaposlovanju poštarjev. Povpraševanje po poštarjih je enako $w=20100-100n$, ponudba pa $w=100+50n$.

a) Koliko poštarjev bo zaposlilo podjetje Pošta in koliko jih bo plačalo, če izkorišča svoj položaj monopsonista? Koliko pa bi poštarji morali biti plačani? Narišite tudi sliko ravnotežja pri monopsonu. (4)

SLIKA:

IZRAČUN:

Rešitev: $n=100$, $w_s=5100$, $w_d = 10100$, slika 11.8 (243)

b) Odgovori na vprašanje a, če se pošta sooča s popolnoma elastično krivuljo ponudbe $w=10100$ (2)

IZRAČUN:

Rešitev: $n=100$, $w=10100$

7. Podjetji A in B sta edina ponudnika na trgu kuhinjske opreme. Pred začetkom prodajnega leta se morajo v obeh podjetjih odločiti o ceni kuhinjske opreme. Matrika izplačil je predstavljena v nadaljevanju, kjer prvo število v oknu predstavlja izplačilo podjetja B, drugo pa izplačilo podjetja A. Določite Nashevo ravnotežje ter ga utemeljite (5)

	Podjetje A	
	Nizka cena	Visoka cena
Podjetje B	Nizka cena	50, 7
	Visoka cena	5, 5

UTEMELJITEV: V ravnotežju podjetje B izbere nizko ceno, podjetje A pa visoko . Podjetje B ima namreč dominantno strategijo nizke cene, ne glede na izbiro podjetja A. Glede na dominantno strategijo podjetja B je najbolje za A, da izbere visoko ceno.

8. Jana je manekenka. Njeno zadovoljstvo je odvisno od trošenja oblek in zelenjave. Njeno funkcijo koristnosti opisuje enačba $U(Z,O)=\log(Z)$, kjer je Z količina zelenjave, O pa količina oblek. Če ves dohodek porabi za nakup oblek, lahko kupi 5 kosov obleke. Cena obleke je 10 denarnih enot, cena enote zelenjave pa 25 denarnih enot. Narišite sliko in izračunajte koliko enot zelenjave in koliko enot obleke troši Jana v ravnotežju (5)

SLIKA:

IZRAČUN:

Rešitev: Koristnost je odvisna le od količine zelenjave. Inidiferenčne krivulje so navpičnice $Z=I$. Razpoložljivi dohodek je 50 enot. Ravnotežje se vzpostavi v točki $Z=2, O=0$.

9. Opredelite glavne lastnosti monopolistične konkurence ter razložite zakaj kljub velikemu številu prodajalcev individualna krivulja povpraševanja za posamezno podjetje ni popolnoma elastična. (5)

Rešitev: Knjiga stran 216. (odgovor drugi del=diferencirani proizvodi)

10. Narišite Engelovi krivulji za inferiorno in normalno dobrino (5)

Rešitev: Knjiga stran 96

11. β neke delnice je 1. Premija za tveganje na trgu vrednostnih papirjev je 6%. V povprečju znaša stopnja donosa ne-tveganih vrednostnih papirjev 4%.

a) Po modelu CAPM izračunaj zahtevano stopnjo donosa delnice. (3)

IZRAČUN: $r_i=10\%$

b) Koliko je vredna delnica danes, če je njena pričakovana vrednost čez deset let 100 denarnih enot? (2)

IZRAČUN: NSV=38,55

12. Funkcijo kratkoročnih in dolgoročnih mejnih stroškov podjetja lahko ocenimo z enačbo $MC=Q$. V tej panogi proizvaja proizvode 10 enakih podjetij, ki imajo enake krivulje kratkoročnih in dolgoročnih MC. Stalni stroški (niso nepovratni) vseh podjetij so enaki in znašajo 100 d.e. Inverzna funkcija povpraševanja po proizvodih te panoge je $P=30-0,1Q$.

a) Kolikšen obseg proizvodnje bo proizvajalo podjetje v kratkem obdobju (3)

b) Predpostavite, da država odpravi carine na uvoz proizvoda, ki ga proizvaja popolnokokurenčna panoga. Tuji proizvajalci lahko prodajajo neomejene količine blaga po ceni 10 tolarjev. Kaj bi v tem primeru glede nadaljevanja proizvodnje svetovali domačim proizvajalcem.? Kaj pa na dolgo obdobje? (3)

Rešitev: $P=MC=Q, Q_T=10Q$ (celotna proizvodnja 10 podjetij); $300-10P=10P; P=15$ in $Q=15$

b) $P=10, Q=10$, kratki rok izguba je manjša od FC (podjetje ostane), na dolgi rok zapusti panogo

13. Obkroži pravilni trditvi! (5)

Transformacijska krivulja ima konkavno obliko, ker:

- a) ker se oportunitetni stroški znižujejo
- b) ker so cene dobrin, ki jih proizvaja družba, konstantni
- c) ker imamo na voljo neomejeno količino proizvodnih dejavnikov
- d).ker mejna stopnja transformacije narašča

R: d

14. Povpraševanje po avtomobilih podaja enačba $P=\sqrt{100-Q}$, ponudbo pa enačba $Q=80+P$. Izračunaj število in ceno prodanih avtomobilov v ravnotežju. (5)

R. D_s=D₁, kvadratna enačba s pozitivno rešitvijo P=4

15. Produktijska funkcija podjetja Obleka ima obliko $Q(K,L)=K^2+0.3*L$.

a) Kakšne donose obsega dosega podjetje? (3)

Naraščajoči (linearna z L in kvadratna v K, kar pomenim, da so donosi večji od konstantnih in so torej naraščajoči)

b) Kolikšen je mejni proizvod dela, če podjetje uporablja 10 enot dela in 5 enot kapitala. (3)

Rešitev: 0.3

c) V kratkem obdobju je količina kapitala fiksna pri 2 enotah. V grafu prikažite proizvodno funkcijo, mejni proizvod dela in povprečni proizvod dela v kratkem obdobju. Napišite tudi enačbe (4)

$$Q=4+0.3L; MP_L=0.3, AQ_L=4/L+0.3$$

Izračun:

16. Funkcija kratkoročnih mejnih stroškov popolnokonkurenčnega podjetja je $MC = 2Q^2 - 4Q + 8$. Pri katerih količinah bo podjetje kratkoročno pripravljeno proizvajati? Pomagaj si tudi z ustrezno sliko. (5)

Slika: (slika popolno konkurenčnega podjetja v kratkem obdobju)

Izračun: AVC=MC; kvadratna enačba z rešitvama Q=0 in Q=1.5, krivulja ponudbe (MC>AVC), torej večji od 1.5 enote

17. Funkcija povpraševanja monopolista je enaka $P=100-2*Q$. Napiši enačbo spremenljivih stroškov, če so mejni stroški konstantni ($MC=konst$) in je proizvodna količina monopolista enaka 21 enot. (5)

$$MR=MC$$

$$100-4Q=MC$$

$$MC=16$$

18. Kartel je uspešnejši, če: (5)

- a) je povpraševanje cenovno čim manj elastično
- b) imajo člani kartela sorodne stroškovne funkcije
- c) vsak član kartela proizvaja približno enako količino proizvodov
- d) nobena trditev ni pravilna

rešitev abc